

НЕЗАБАРОМ НАШ ЮВІЛЕЙ – 80—ТІ РОКОВИНИ! ЧАСТИНА ШОСТА

Значна частина фондів нашого Музею – це образотворча колекція, численністю понад три тисячі одиниць, яка складається із живописних картин, скульптур та графічних праць. Більша кількість цих експонатів поступила у формі дарунків, заповітів та придбань. У цьому 80-літньому ювілейному році нашого музею доречно подати короткий огляд збірки відзначаючи праці декількох видатних мистців, чії твори маємо у нашій колекції.

Першу мистецьку працю наш Музей одержав у 1935 році в дарунок від Митрополита Андрея Шептицького. Це була олійна картина – зображення Богоматері, яке належало пензлю видатного мистця та педагога Олекси Новаківського (1872-1935). Митрополит Шептицький доручив Новаківському намалювати проєктні ескізи Богоматері для майбутньої запрестольної ікони в Катедрі Св. Юра у Львові. Новаківський зробив кілька олійних ескізів, з яких Митрополит Шептицький вибрав один і подарував нашому Музею. Це було в час підготовчого етапу нашої діяльності. Дарунок Митрополита – особливо зворушливий, бо вказує на його щире зацікавлення, турботу та підтримку культурного розвитку української еміграції в Америці. У нашій колекції маємо ще декілька інших творів Новаківського.

Митрополит Шептицький був великим захисником та опікуном мистецтва. Він підтримував усі аспекти культурного розвитку та культурного життя в Галичині, бажаючи йому досягнути вищого, більш витонченого рівня. Саме Митрополит Шептицький переконав Новаківського переїхати до Львова, що він і зробив у 1913 році, а у 1923 році відкрив свою Мистецьку Школу. Мистецька Школа Новаківського стала центром культурного життя у

Львові. Студенти цієї школи – це Михайло Мороз, Святослав Гординський, Леонід Перфецький, Едвард Козак, Софія Зарицька, Мирон Левицький та інші, – стали відомими мистцями. Митрополит Шептицький був у постійному зв'язку із Новаківським, виявляючи особливе зацікавлення студентами з небуденними здібностями. Допмагаючи цим студентам фінансово, Митрополит уможлилював їхні поїздки на мистецькі студії до Парижа. Одним із таких студентів був Михайло Мороз (1904-1992). Він закінчив студії в Мистецькій Школі Новаківського, а з допомогою Митрополита мав нагоду студіювати два роки в Парижі. Після повернення до Львова, Мороз став асистентом Новаківського і також працював як портретист. У 1937 році Мороз намалював портрет “Митрополит Шептицький під час Літургії”. Через два роки, у 1939 році, Мороз намалював подібний портрет ще раз. Цей другий портрет Мороз мав нагоду вивезти з України під час війни і згодом, емігруючи до Америки, привіз його із собою, а у 1980-их роках подарував його нашому Музею. У нашій образотворчій колекції маємо декілька десятків інших мистецьких творів Михайла Мороза – в більшості це краєвиди та портрети відомих українських діячів.

У нашій образотворчій колекції маємо дві картини-ікони видатного мистця Яна де Розена (1891-1982). Найбільш відомим він є за настінні розписи у Вірменській Катедрі у Львові, які були створені ним у 1920-их роках. Живучи у Львові, Ян де Розен спілкувався з Митрополитом Шептицьким, а також з тоді ще священником, а згодом Єпископом і Митрополитом Константином Богачевським, та другими чільними українськими

діячами. У 1938 році, на запрошення Польського Амбасадора, Ян де Розен приїхав з візитою до Америки. На жаль, вибухнула війна і Розен змушений був залишитися в Америці. У 1943 році в Стемфорді закінчено будову гуртожитку для Семінарії Св. Василя. Владика Богачевський доручив Яну де Розену розмалювати каплицю у візантійському стилі у гуртожитку. Ян де Розен виконав цю роботу і також намалював дві великі картини-ікони “Христа Учителя” і “Матері Божої”. Обидві картини експонуються у нашому Музеї. Хоча будинок гуртожитку зараз нечинний, проте каплиця, розмальована Яном де Розеном, зберігається і є доступна для відвідувачів.

В Америці Ян де Розен став найбільш відомим своєю мозаїкою “Христос у Славі”, яка знаходиться за головним престолом в Базиліці Національної Святині Непорочного Зачаття у Вашингтоні, Округ Колумбія. Приглянувшись до нашої ікони “Христос – Учитель” бачимо, що вона немов прототип до ікони в Базиліці.

Нашому Музеєві пощастило бути спадкоємцем надзвичайної доброчинності Митрополита Андрея Шептицького. Ми пишаємося наявністю у своїй колекції творів видатних мистців таких, як Олекса Новаківський, Михайло Мороз та все-світньо відомих мистців, як Ян де Розен.

Продовження буде

Любов Волинець

